

Розвиток творчого потенціалу працівників вищих навчальних закладів

Труфен А.О., Чернівецький торговельно-економічний інститут КНЕУ

Перехід на інноваційний шлях розвитку економіки вимагає активного включення в процес творчого потенціалу наукових та науково-педагогічних працівників вищої школи України. Внаслідок недосконалих матеріальних стимулів та соціальної незахищеності у працівників вищої школи руйнуються мотиви до творчості, розробки інновацій, спостерігається згортання наукової роботи. Талановитим викладачам і вченим вкрай складно повною мірою реалізувати свій творчий потенціал на рідних теренах, не відчуючи у вищій школі гідну оцінку своїх трудових зусиль і творчих здібностей. Саме ці небезпечні явища призводять до інтелектуальних втрат вищої школи і суспільства, відтоку талановитих кадрів в інші сфери або за межі України, а це, по суті, означає рух у напрямі деінтелектуалізації, тобто у бік, протилежний руху до інформаційного суспільства.

Системі стимулювання праці науково-педагогічного персоналу у сфері вузівської освіти і підготовки кадрів притаманні особливості, які мають безумовно впливовий характер стосовно формування рівня творчого потенціалу науково-педагогічних працівників. Йдеться про те, що має місце: суттєва різниця в рівнях заробітної плати науково-педагогічних працівників державного та недержавного сектору; відсутність належної диференціації посадових окладів; невпорядкованість застосування надбавок і доплат; недосконалість системи преміальних виплат; обмеження сфери застосування та предмету контрактної системи організації праці.

Безсумнівним фактом на сьогодні є те, що тарифна система та елементи її організації вступили у протиріччя з новими, ринковими умовами господарювання. Внаслідок слабкої взаємозалежності рівня оплати праці працівників освіти з результатами їхньої трудової діяльності та незначної диференціації посадових окладів працівників різної кваліфікації заробітна плата фактично втратила притаманну їй стимулюючу та регулюючу функції, набула рис “зрівнялівки” з працею малокваліфікованою.

Сьогодні творчий потенціал окремої людини, колективу, суспільства в цілому має розглядатися як важлива передумова подолання економічної кризи в нашій державі, забезпечення економічного зростання і підвищення добробуту населення, а в майбутньому – як гарант позитивних зрушень у напрямі наближення до інформаційного суспільства.

Провідну роль у цьому зв'язку належить творчому потенціалу викладачів вищої школи, оскільки саме у вищих навчальних закладах зосереджена велика кількість висококваліфікованих наукових кадрів, сучасне наукове обладнання, потужна інформаційна база. Крім того, специфіка наукової діяльності у вищому навчальному закладі полягає в тому, що тут природнім чином може здійснюватись “підживлення” творчого потенціалу за рахунок талановитої молоді з числа студентів. Створення сприятливих умов для активізації розвитку творчого потенціалу наукових кадрів ВНЗ може і повинно сприяти збільшенню числа

результативних наукових досліджень, зростанню кількості винаходів, інтенсифікації процесу навчання у вищій школі. В цьому контексті важливим завданням є з'ясування мотиваційних основ розвитку творчого потенціалу, специфіки мотивів до творчої праці у вищій школі.